

ALEXANDRE MESSEGER

L'ATELIER CARTOGRAPHIK

ATLASUL
MARILOR CURIOSI

Traducere: NICOLETA PETUHOV

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Atlasul marilor curioși / trad.: Nicoleta Petuhov. - București : Editura Niculescu, 2021
ISBN 978-606-38-0579-0

I. Petuhov, Nicoleta (trad.)

912

© 2015, De La Martinière Jeunesse, une marque de La Martinière Groupe,
Titlu original: *ATLAS DE GRANDS CURIEUX*
par Alexandre Messager et L'Atelier Cartographik

NICULESCUkids este un imprint al Editurii NICULESCU

© Editura NICULESCU, 2021
Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România
Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 312 97 83
E-mail: editura@niculescu.ro
Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro
Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro
Comenzi telefonice: 0724 505 385, 021 312 97 82

Redactor: Anca Natalia Florea
Tehnoredactor: Lucian Curteanu
Adaptare copertă: Carmen Lucaci

Tipărit la Monitorul Oficial RA

ISBN 978-606-38-0579-0

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodușă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiare, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU. Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial OXFORD UNIVERSITY PRESS în România. E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

BUN VENIT PE CONTINENTUL

ASIATIC

Acesta este cel mai mare dintre continente și adăpostește două țări „uriașe”: India și China. Asia nu are o graniță netă cu Europa. Prin convenție, s-a stabilit ca linie de demarcație naturală între cele două continente zona Uralilor (lanțul muntos Ural și fluviul cu același nume) din Rusia.

India, China, Asia de Sud-Est și Mesopotamia (Irakul actual) sunt leagănul unor civilizații milenare. Tot în Asia au apărut și marile religii ale lumii – creștinismul, islamismul, iudaismul, hinduismul, șintoismul, dar și budismul și confucianismul, considerate filosofii de viață.

Continentul asiatic este atât de vast, încât aici regăsim toate tipurile de zone și de relief: Munții Himalaya, în care se află cel mai înalt vârf din lume, zone deșertice calde sau glaciare (Deșertul Arabiei, Deșertul Gobi), întinse câmpii fertile, precum

cele din văile Tigrului și Eufratului, Câmpia Indo-Gangetică unde bate musonul, pădurile ecuatoriale din Asia de Sud-Est sau Marea Moartă din Orientul Apropiat.

Cel mai mare continent de pe glob, cu zone atât de variate, Asia adăpostește numeroase specii de animale endemice (care trăiesc doar aici). Printre acestea, tigru de Bengal, care este pe cale de dispariție, și lupul mongol, un prădător foarte respectat de mongoli. În India și Laos trăiește elefantul asiatic, venerat de localnici, iar în regiunile muntoase din China, acoperite de păduri, ursul panda mare. În Indonezia, marea pădure tropicală din Borneo este regalul maimuțelor mari, al orangutanilor, al căror nume înseamnă, în limba indoneziană, „oamenii pădurilor”. În India, vacile sunt venerate de localnici, hindușii considerându-le „mamele universale” care hrănesc întreaga lume.

FIȘĂ DE IDENTITATE

Suprafață:
44 579 000 km²
(de aproximativ 69 de ori
suprafața Franței)

Număr de țări: **47**

Număr de locuitori:
4,34 miliarde
(6 persoane din 10 sunt
de origine asiatică)

Cea mai mică țară:
Maldive
(300 km²)

Cea mai mare țară:
China
(9 596 961 km², de aproximativ 15 ori
suprafața Franței)

Număr
de limbi vorbite:
aproximativ 2 000
(inclusiv dialectele).

Araba este limba oficială sau semi-oficială în cele mai multe dintre țările asiatice (în 13 țări), urmată de engleză și de chineză.

早安

صباح الخي

おはよう

ANECDOTĂ

Din 1950 până în 2010, populația continentului asiatic a ajuns de la 1,4 miliarde la 4 miliarde de locuitori. Așadar, într-un interval de 60 de ani, numărul persoanelor care populează acest continent a crescut cu 300%, pe când în Europa, în același interval, populația a crescut cu doar 30%.

OCEANUL ARCTIC

MAREA BERING

RUSIA

COREEA DE NORD
COREEA DE SUD

KAZAHSTAN

MONGOLIA

JAPONIA

CHINA

OCEANUL PACIFIC

INDIA

BANGLADESH

THAILANDA

VIETNAM

OCEANUL INDIAN

INDONEZIA

TIMORUL DE EST

ISRAEL IERUZALIM
LIBAN BEIRUT
AZERBAIDJAN
ARMENIA
GEORGIA

TURCIA

ARABIA SAUDITA

YEMEN

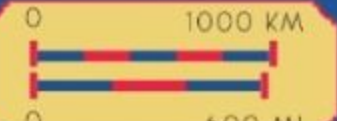
MAREA ARABIEI

EMIRATELE ARABE UNITE

QATAR DOHA

BHRAIN MANAMA

KUWAIT AL-KUWAIT (KUWAIT CITY)

Nowruz este denumirea Anului Nou turcesc și iranian.

- **Adevărat.** În persană, *Nowruz* înseamnă „ziua nouă”. Se sărbătorește în fiecare an pe 21 martie, odată cu începutul primăverii astronomice. Potrivit tradiției, oamenii fac curățenie generală în casă, își cumpără haine noi și se bucură de compania familiei și a prietenilor. Sărbătoarea aceasta durează 12 zile.

Sărbătoarea Tet marchează Anul Nou vietnamez.

- **Adevărat.** *Tet* este sărbătoarea cea mai importantă a anului. Corespunde Anului Nou chinezesc și marchează sfârșitul unui an și începutul altuia. Ziua de Tet este singura din an în care sufletele morților se întorc printre cei vii. Din acest motiv, ea este așteptată și sărbătorită cu mare bucurie în familie unde se prepară și se mănâncă *banh chung*, o prăjitură din orez glunos.

SĂRBĂTORILE TRADIȚIONALE ADEVĂRAT/FALS

Diwali este o sărbătoare indoneziană.

- **Fals.** Acest festival al luminilor reprezintă cea mai mare sărbătoare indiană. La sfârșitul lunii octombrie, timp de cinci zile, indienii aprind milioane de lumânări și aruncă nenumărate focuri de artificii. Cu acest prilej, sunt organizate procesiuni, oamenii se întâlnesc, ascultă muzică, își fac cadouri și pregătesc muncăruri tradiționale. *Diwali* este sărbătoarea în care este omagiată Lakshmi, zeița hindusă a norocului și a bogăției.

Hanami este o tradiție japoneză care sărbătorește înflorirea cireșilor.

- **Adevărat.** Este o ocazie de a celebra sosirea primăverii. În japoneză, *hanami* înseamnă „a privi florile”. Începând cu sfârșitul lunii martie, japonezii împreună cu familiile sau cu prietenii lor invadează parcurile pentru a organiza picnicuri și a se bucura de priveliștea magnifică pe care o oferă cireșii în floare.

TEST CULINAR

Nu putem vorbi doar despre o singură „bucătărie asiatică”, ci despre mai multe „bucătării asiatice”, într-atât de numeroase și variate sunt. Cele mai faimoase sunt bucătăria indiană, cea chinezească și cea japoneză, cunoscute în toate colțurile lumii.

- ⊙ Cum se numește specialitatea chinezească pe bază de carne de rață?

Rață glasată. Mai întâi se mănâncă pielea crocantă, tăiată fin și pusă pe un fel de clătite subțiri, apoi se consumă carnea, împreună cu un sos de legume condimentat. Se numește „glasată” pentru că rața se prăjește, după ce în prealabil este acoperită cu un strat de miere, fapt care îi dă un aspect lucios. Rața glasată făcea parte din meniul împăraților de la curtea imperială din Peking; de aceea se mai numește „rața Peking” sau „rață à la Peking”.

- ⊙ Unde se mănâncă *shabu-shabu*?

Shabu-shabu este un fel de „fondue” japonez. Într-o oală se fierb bucățele subțiri de carne de vită, legume (varză, ciuperci) și tofu. Preparatul se condimentează cu un sos de soia și de semințe de susan. Potrivit japonezilor, numele acestui fel de mâncare vine de la sunetul pe care îl scoal bucățelele de carne de vită atunci când sunt aruncate în apa fiartă.

- ⊙ Cum se prepară puiul *tandoori* în India?

Carnea de pui tăiată în cubulețe se marinază într-un amestec de condimente (curry, ghimbir, chimion) și iaurt înainte de a fi băgată la cuptor (*tandoori* înseamnă „cuptor de lut”). Acest preparat se mănâncă de obicei împreună cu un orez, aromată cu niște coriandru, și cu năut.

- ⊙ În ce țară se gătește *ghormeh sabzi*?

În Iran. Este o tocană de carne de miel, fiartă la foc mic, cu legume verzi (praz, spanac, pătrunjel) și boabe de fasole roșie. Se mănâncă cu orez „polo”, preparat după o rețetă tipic iraniană. *Ghormeh sabzi* este un preparat foarte popular și în Irak.

ÎN REGATUL MĂTĂȘII

În Asia, bărbații adoptă din ce în ce mai mult stilul vestimentar occidental, dar femeile sunt încă foarte atașate de hainele tradiționale, confecționate din mătase și viu colorate.

Vietnam **Ao dai**

Haină emblematică a acestei țări, purtată astăzi exclusiv de femei, *ao dai* este o cămașă lungă desfăcută pe lateral. Se poartă de obicei peste pantaloni și este în general de culoare albă.

Birmania **Longyi**

Este o ținută tradițională birmaneză reprezentată de o bucată de țesătură din mătase, lungă până la glezne, pe care localnicii (bărbați și femei deopotrivă) o înfășoară de mai multe ori în jurul taliei, fixând-o cu unul sau mai multe noduri.

Japonia **Chimonoul**

Este o ținută purtată mai ales de femei, la ocazii speciale cum sunt căsătoriile. Chimonoul este alcătuit dintr-o singură piesă vestimentară, largă și lungă până la glezne, prinsă la mijloc cu o centură din pânză care se închide la spate. Chimonourile femeilor tinere au mânecile foarte lungi.

India **Sariul**

Obiect vestimentar foarte vechi purtat de femei în India, dar și în Sri Lanka sau în Bangladesh, sariul este o fâșie de țesătură dreaptă, lată de 1,20 m și lungă de 5 până la 10 m, care se poartă pe deasupra unui corsaj și a unei fuste.

DAVUL SAU ȘAMISENUL?

În civilizațiile asiatice milenare, muzica ocupa un loc foarte important. Cea mai veche partitură muzicală din lume descoperită de arheologi este originară din Siria și pare să fi fost gravată în piatră acum peste 5 000 de ani.

China **Bianzhong**

Clopote din bronz, fixate pe un cadru de lemn și care se lovesc cu un bețșor. În vechime, acest instrument era folosit adesea la curțile imperiale.

Indonezia **Kulintang**

Instrument de percuție care este folosit în orchestrele tradiționale, mai ales în insula Java. Este alcătuit din mai multe gonguri aliniate, care scot sunete la atingerea lor cu niște bețșoare.

Japonia **Șamisenul**

Instrument muzical tradițional, cu trei coarde, asemănător cu chitara, având o cutie de rezonanță pătrată și un braț foarte lung și subțire. Cântăreții la șamisen slau îngenuncheați pe o pernuță.

Turcia **Davul**

Tobă cu două fețe, din piele de capră sau sintetică, cu rama din lemn sau din metal, foarte răspândită în Orientul Mijlociu. La acest instrument se cântă cu două baghete diferite ca greutate.

CARE SUNT ȚĂRILE CU CEA MAI NÚMEROASĂ POPULAȚIE?

CHINA: (1 388 299 000 de locuitori, respectiv 32% din populația continentului asiatic)

INDIA:

INDONEZIA:

PAKISTAN:

BANGLADESH:

FILIPINE:

JAPONIA:

IRAN:

THAILANDA:

TURCIA:

VIFTNAM:

AFGANISIAN:

ARABIA SAUDITĂ:

BIRMANIA:

COREEA DE NORD:

COREEA DE SUD:

IRAK:

MALAYSIA:

NEPAL:

SRI LANKA:

UZBEKISTAN:

YEMEN:

ȚĂRILE CU CEI MAI BOGAȚI LOCUITORI

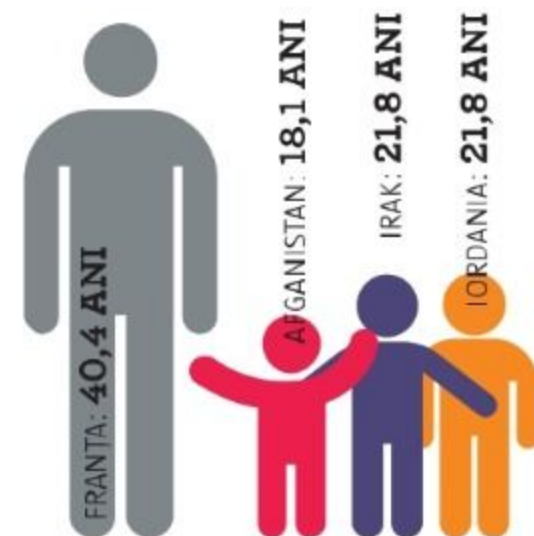
Qatarul este țara ai cărei locuitori sunt în medie cei mai bogați pe de continent, dar și cîn lume.

(raportare la PIB în €/locuitor/an)

ȚĂRILE CELE MAI TINERE

(vârsta medie)

ȚĂRILE CONECTATE LA INTERNET

(în % din populația totală)

ȚĂRILE CU CEA MAI MARE SPERANȚĂ DE VIAȚĂ

(speranța de viață exprimată în ani)

JAPONIA: 84,6 ANI

SINGAPORE: 84 DE ANI

ISRAEL: 82,1 ANI

COREEA DE SUD: 81 DE ANI

LIBAN: 79,4 ANI

EMIRATELE ARABE UNITE: 79,2 ANI

CÂT CHELTUIESC ȚĂRILE PENTRU EDUCAȚIA COPIILOR

(în % din PIB)

UZBEKISTAN
7,7%

VIETNAM
6,3%

COREEA DE SUD
5,1%

JAPONIA
3,8%

GLOSAR

Aisberg: bloc uriaș de gheață formată din apă dulce, care se desprinde din ghețarii polari și plutește ușor în derivă.

Altitudine: înălțime a unui punct de pe suprafața Pământului față de nivelul mării, care este considerată ca punct de referință (0 metri).

Banchiză: bloc de gheață prins de un mal (banchiză de coastă) sau care plutește, existent în Antarctica și Arctica.

Climat: ansamblu de fenomene și de condiții meteorologice (temperatură, precipitații, soare, umiditate, viteză a vânturilor etc.) care guvernează o regiune

într-o perioadă îndelungată (minimum 30 de ani).

Continent: întindere vastă de uscat. Cuvântul „continent” provine din lat. *continere* („a ține împreună”) sau din *continens terra* („pământ continuu”). Continentul european și cel asiatic sunt lipite și de aceea unii geografi consideră că ar fi vorba despre un singur continent, Eurasia.

Deșert: regiune în care oamenii și plantele nu pot trăi din cauza climatului (secetă extremă sau frig polar).

Ecuator: linie imaginară în jurul globului terestru care separă emisfera nordică de cea sudică. Latitudinea ecuatorului este de 0 grade.

Golf: parte dintr-o mare sau dintr-un ocean care înaintează într-o deschizătură (largă) a uscatului.

Latitudine: poziția unui punct de pe suprafața Terrei față de Ecuator. Poziția unui punct de pe Pământ este dată de latitudine și longitudine, exprimate în grade.

Longitudine: unghiul pe care îl fac meridianul care trece printr-un punct oarecare de pe glob și meridianul 0, care trece prin Greenwich.

Mare: vastă întindere de apă, mai mică decât un ocean. O mare este în general înconjurată de țărmuri (Marea Mediterană), dar poate fi și complet închisă (Marea Caspică).